

משרד ראש הממשלה
האגף לתכנון מדיניות

ממשלת ישראל והחברה האזרחית: שותפות, העצמה ושקיפות

מפגש עם נציגים בחברה האזרחית
8 ו-11 במארס 2007 ; י"ח וכ"א באדר תשס"ז

לאן אנו רוצים להגיע?

- **חיזוק שיתוף הפעולה וביסוס מערכת היחסים** בין המגזר הציבורי, ארגונים בחברה האזרחית והמגזר העסקי, ככל שירצו בכך, תוך שמירה על עצמאות השותפים.
- עידוד תהליכים התורמים **להעצמה, התמקצעות, בקרה ושקיפות** בחברה האזרחית, תוך הטמעה הדדית של נורמות דומות בממשלה ובמגזר העסקי* בפעילותם במסגרת זו.
- **הגברת שילובם** של ארגונים בחברה האזרחית באספקת שירותים חברתיים, תוך עידוד הדיאלוג בין מקבלי ההחלטות לבין הארגונים טרם קבלת החלטות.
- קביעת **קוד אתי** לפעילות המגזרים במסגרת הפעילות המשותפת של המגזרים, על מנת ליצור בסיס לקשר מיטבי לטווח הארוך.

בעוד כבוד ומחויבות הדדית עומדים בבסיס מערכת היחסים בין חלקי המשולש, הרי שבמקביל, הממשלה כריבון תממש את אחריותה בתחום **הפיקוח, הביקורת והרגולציה**.
* (אין באמירה זו כדי לקבוע שפילטרופ חייב בכללי שקיפות בהחלטותיו).

מהיכן אנו באים?

מתוך נייר עמדה ראשוני של ג'וינט / אלכ"א:
"היתרון **בשותפות תלת-מגזרית** המשלבת עסקים-ממשלה-חברה טמון באפשרות למצות את היתרון היחסי של כל מגזר במישורים של ידע, יכולות ושיטות פעולה. **הממשלה** יכולה להעניק לשותפות יציבות, לגיטימיות ומחויבות לאינטרס הציבורי, **המגזר העסקי** במיטבו מצטיין בגמישות ובהתגייסות לתוצאתיות, ואילו **המגזר השלישי** מתאפיין בהנעה ערכית ובאותנטיות הנובעת מחיבורו לשטח ולצרכים אנושיים וקהילתיים"

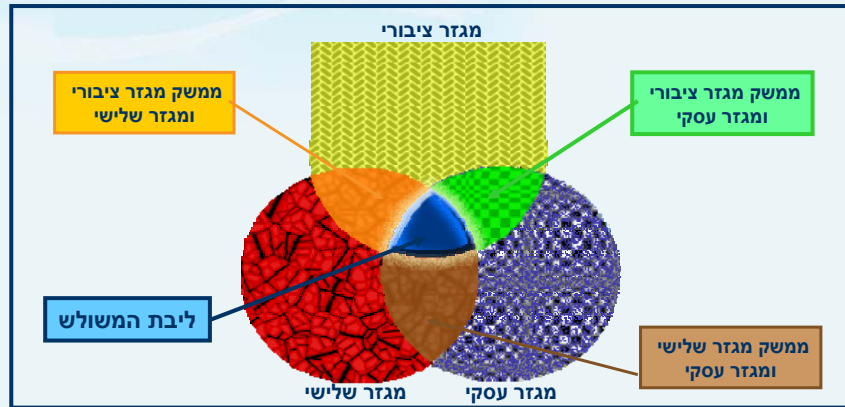
3

מהי הסביבה במסגרתה אנו פועלים?

4

מהי הסביבה במסגרתה אנו פועלים?

5

הממשלה: שאיפות וחששות

- **שאיפה:** שיתוף פעולה יוצר ומתמשך בין הממשלה לחברה האזרחית, הכולל שילוב ארגונים באספקת שירותים חברתיים, במטרה לקדם את רווחת האזרחים.
- **חשש:** טענות לפיהן הממשלה חלולה, אינה יכולה לעשות דבר לבדה, ועל כן מבקשת להישען על החברה האזרחית ולהמשיך להתחמק ממילוי חובותיה.
- **שאיפה:** התבססות על יתרונות היחסיים של כל אחד מהמגזרים (ובכלל זה גמישות ויצירתיות מצד החברה האזרחית, ויציבות ומחויבות מצד המדינה)
- **חשש:** המשך העברת כוח, ידע ותקציבים לארגוני החברה האזרחית, באופן אשר פוגע בפעילות הממשלתית ובלגיטימציה שלה בציבור.

6

הממשלה: שאיפות וחששות

- **שאיפה:** חיזוק הדיאלוג עם ארגונים החברה האזרחית טרם קבלת החלטות, במטרה לשפר ולשדרג את המדיניות הממשלתית.
- **חשש:** הגדלת החשיפה מול ארגונים שאינם ציבוריים, העשויים לנצל את הידע והיכולת שברשותם למטרות שאינן צפויות מראש במקרה של חילוקי דעות.
- **שאיפה:** קיומה של חברה אזרחית מקצועית, שקופה ואפקטיבית, תוך קיום בקרה ופיקוח נאותים של המדינה כרגולטור.
- **חשש:** עימות סביב הטענה (שאינה נכונה) לפיה הממשלה מבקשת "לשלוט" בארגונים ולכפות עליהם את מרותה ורצונותיה.

7

החברה האזרחית: שאיפות וחששות

- **שאיפה:** קבלת תקציבים ממשלתיים נוספים שיבססו את פעילות העמותות ויאפשרו להן יציבות, הרחבת פעילות ואורך נשימה.
- **חשש:** פגיעה בתחושת ה"בלעדיות" של התורמים, שינוי באופן אותו תופס הציבור את הארגונים, כניסה למחויבויות והגדלת החשיפה מול הממשלה.
- **שאיפה:** מעורבות גדולה יותר בקבלת החלטות מדיניות ממשלתיות, הן בתחומי פעילות העמותה והן באשר למגזר בכללותו.
- **חשש:** פגיעה בעצמאות המגזר על ידי שיתוף פעולה רחב מדי עם הממשלה, באופן אשר יחייב את הארגונים למתן את עמדותיהם.

8

החברה האזרחית: שאיפות וחששות

- **שאיפה:** חיזוק מגמות של התמקצעות ושקיפות בחברה האזרחית, על מנת לחזק את אמונו של הציבור בעמותות.
- **חשש:** פגיעה ביכולתו של המגזר לתפקד בשל עודף רגולציה; אישורן של המלצות ועדת ארידור במתכונתן הנוכחית.
- ?

9

האתגר: היכולת לגשר על החששות והשאיפות של שני הצדדים, על ידי מהלך משותף.

- למה דווקא עכשיו? למה אחרי המלחמה?
- למה דווקא משרד ראש הממשלה?
- לאן אנו מנסים להגיע ומה מניע את התהליך?
- מי מייצג את החברה האזרחית? ואת הממשלה?
- מדוע לשלב גם את המגזר העסקי?
- כיצד מובילים את המהלך?

10

רעיונות ואפשרויות שהועלו להובלת המהלך

- הצגת **הצהרת כוונות ממשלתית** באשר ליחסים עם החברה האזרחית והובלת הליך התייעצות ציבורי עם השותפים למהלך.
- הקמת "**פורום הידברות משולש**" לגיבוש המתווה הנכון לחיזוק וביסוס היחסים בין המגזרים.
- מינוי **מועצה ציבורית** על בסיס פורום ההידברות המשולש.
- כתיבת **אמנה משותפת**, דרך תהליך ההידברות, בתהליך שנועד לשתף ארגונים רבים ככל האפשר.

11

רעיונות ואפשרויות שהועלו להובלת המהלך

- הקמת "**שולחנות עגולים**" עם מתודת עבודה מסודרת, לשמירה על מסגרת הידברות קבועה ומתמשכת בין המגזרים.
- מינוי **גוף מטה** במשרד ראש הממשלה אשר יוביל את המהלך ברמה הארצית ובמשרדי ממשלה.
- הקמת **מאגר מידע** לארגוני החברה האזרחית, על ידי רשם העמותות, בשיתוף החברה האזרחית, ובגיבוי החלטת ממשלה.
- הובלת תהליכים ליישום **הקלות במיסוי ולחיזוק השקיפות והבקרה** על אלכ"רים והליך חלוקת כספי התמיכה, בהתאם להמלצות ארידור.

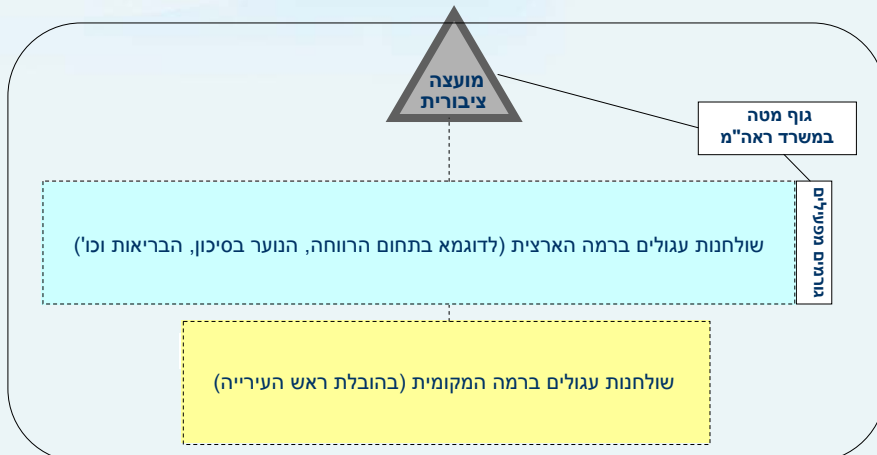
12

- אפשרות לפרסום הצהרת כוונות ממשלתית, אשר תשרטט את המדיניות של ממשלת ישראל ביחס לחברה האזרחית וביחס לעתיד היחסים בין שלושת המגזרים בחברה הישראלית.
- אפשרות להצגת "מסמך התייעצות" ובו הצעות לצעדים להשגת היעדים המרכזיים: חיזוק וביסוס יחסי השותפות בין המגזרים, שילוב ארגוני החברה האזרחית באספקת שירותים לציבור, וקידום תהליכים אשר יביאו להעצמה, התמקצעות, בקרה ושקיפות טובים יותר.
- אפשרות לעריכת מפגשי היוועצות רבי משתתפים עם גורמים מובילים בחברה האזרחית, גורמים מובילים במגזר העסקי וגורמים מובילים במגזר הציבורי (כדוגמת כנסים וימי עיון), על מנת לגבש החלטות על הצעדים הבאים הנדרשים.

- גוף המטה במשרד ראש הממשלה יכול לרכז את התהליך, לצורך השגת מספר מטרות מרכזיות:
 - ◆ הקמת "שולחנות עגולים" במספר תחומים מרכזיים (כדוגמת נוער בסיכון, חינוך ויזמות), דרך ריכוז הגורמים המעורבים משלוש המגזרים, הגדרת המטרות ובחירת גורמים מפעילים.
 - ◆ הובלת התהליך לקבלת החלטות על דרך העבודה עם החברה האזרחית והמגזר העסקי.
 - ◆ מיפוי המצב הקיים ברשויות המקומיות ותחילת עבודה משותפת עם רשויות בהן קיימת נכונות להובלת המהלך.
 - ◆ אפיון והכנת מערכת להפצת ידע אשר תשרת את המועצה הציבורית והחברים בה, אם וכאשר תוקם.

- על מנת לקדם את מתווה שיתוף הפעולה, ניתן לערך מפגשים של פורומים רחבים, תחילה של כל אחד מהמגזרים ואחר כך של שלושתם יחדיו, על מנת להגדיר יעדים ולגבש דרך פעולה משותפת לחיזוק וביסוס יחסי השותפות.
- ניתן גם לשקול הקמת מועצה ציבורית על ידי ראש הממשלה, אשר תהווה "פורום מרכזי" להובלת הנושא, תוך יצירת אכסניה לדיונים ופעולות בין-מגזריות ותלת מגזריות, בהתאם לעניין ולצורך.
- תהליך ההיוועצות והדיאלוג, בכל צורה שהיא, יהיה שקוף לציבור, ויערב כמה שיותר גופים המעורבים בעשייה החברתית.

הפורום המשולש וגוף המטה: אפשרות לתפיסת הפעילות הרחבה

דרכי פעולה: הפורום המשולש

חיזוק וביסוס יחסי שותפות

סדר יום אפשרי ברמה הארצית: הובלת התהליך לכתיבת אמנה משותפת וקוד ערכי, קבלת החלטות על סדרי עדיפויות בפעילות המועצה, דיון בהמלצות ועדת ארידור, מיפוי הגורמים הרלוונטיים לצורך הקמת שולחנות עגולים נושאים ומקומיים (שם תבצע עיקר העבודה המביאה לחיבורים של ממש), הובלת הליכי הקמת מנגנוני הפצת ידע ותיאום (עד לרמת אתר אינטרנט בו ירוכזו שמות ארגונים וגורמים המתעניינים בתחום מסוים לצורך קידום שותפויות)

סדר יום אפשרי לשולחן נושאי: התמקדות בחילופי דעות וחלוקת ידע, ובכלל זה הצגת תחומי פעילות, סדרי עדיפויות, יעדים וכוונות לשנה הקרובה, ריכוז ארגונים שונים המעוניינים בשיתוף פעולה ויצירת הפלטפורמה למפגש ביניהם, העלאה לדיון של נושאים "בוערים" לצורך הפריה הדדית וחילופי דעות, בנייה וקידום של מנגנונים אשר יאפשרו שיתוף של מספר מרבי של ארגונים וגופים בתוכן הישיבות ובכוונות הצדדים.

סדר יום אפשרי לשולחן מקומי: ריכוז ברמה הקהילתית של הגורמים המעוניינים בשיתוף פעולה בתחומים השונים תוך קביעת סדר פעילות שנתי, העלאת צרכים שונים הדורשים מענה, ליבון סוגיות הדורשות טיפול בקשר התלת-מגזרי ודיון בנושאי עבודת המערך המקומי (החל מהתארגנות לחירום, דרך הגברת המודעות להתנדבות ביישוב וכלה בטיפול בקשישים ורפואה מונעת).

17

דרכי פעולה: האמנה הישראלית

חיזוק וביסוס יחסי שותפות

בהתאם להמלצות ועדת גל-נור ועדת ארידור, קיימת אפשרות להובלת תהליך משותף לממשלה, לחברה האזרחית ולמגזר העסקי לכתיבת אמנה הדומה במהותה לאמנות הקיימות בבריטניה, בקנדה, בסקוטלנד ואף בדימונה.

בריטניה	קנדה	סקוטלנד	דימונה
<p>חזון משותף עקרונות משותפים מחויבויות הממשלה (עצמאות, מימון, פיתוח מדיניות, שיפור הממשל)</p> <p>מחויבויות החברה האזרחית (מימון ושקיפות, פיתוח מדיניות, נורמות התנהלות)</p> <p>הדרך קדימה</p>	<p>מטרת האמנה ערכים (דמוקרטיה, אזרחות פעילה, שוויון, מגוון, הכלה, צדק חברתי)</p> <p>עקרונות (עצמאות, תלות הדדית, דיאלוג, שיתוף פעולה, שקיפות ואחריות)</p> <p>מחויבויות משותפות, לממשלה, (לחברה האזרחית)</p> <p>הדרך קדימה</p>	<p>מטרת האמנה יתרונות האמנה ערכים משותפים הכרה ייצוגיות שותפות משאבים יישום</p> <p>בכל תחום, מפורטות [מחויבויות הממשלה והחברה האזרחית]</p>	<p>הצהרות כלליות וחזון מנחה קביעת מדיניות משאבים אספקת שירותים וחלוקת עבודה בקרה ופיקוח שיתוף פעולה מקצועי סיכום</p>

18

משרד ראש הממשלה
האגף לתכנון מדיניות

ממשלת ישראל והחברה האזרחית: שותפות, העצמה ושקיפות

מפגש עם נציגים בחברה האזרחית
8 ו-11 במארס 2007 ; "ח ו"א באדר תשס"ז

